

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю»
(назва магістерської програми)

на тему: «Необоротні активи в системі обліку та контролю: сучасний стан та перспективи розвитку (на прикладі ТОВ «Тірас-ТМ «Мозаїка»)»

(назва теми)

Виконавець:

студентка Центру заочної форми навчання

Сташко Ольга Григорівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Функціонування в сучасних економічних умовах суб'єктів господарювання вимагає наявності різного роду активів. Вони є однією з найважливіших статей активу балансу. Вони забезпечують не лише умови (будівлі, споруди), а й власне саме виробництво (обладнання, технічні лінії, станки тощо). Від їх ефективного використання залежить в кінцевому підсумку величина прибутку підприємства, тому удосконалення обліку, аналізу та контролю необоротних активів є важливими аспектами сучасних досліджень, що підтверджує актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження полягає у дослідженні обліку та контролю необоротних активів, аналізу ефективності їх використання, а також обґрунтування шляхів їх удосконалення.

Завдання дослідження:

- визначити сутність необоротних активів, їх класифікацію та оцінку;
- вивчити нормативно-правову базу організації обліку та контролю необоротних активів;
- дослідити особливості ведення обліку та контролю необоротних активів на досліджуваному підприємстві;
- проаналізувати ефективність використання необоротних активів на досліджуваному підприємстві;
- розкрити теоретичні та практичні аспекти функціонування системи внутрішнього контролю необоротних активів на вітчизняних підприємствах;
- запропонувати шляхи удосконалення обліку та контролю операцій з необоротними активами.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку та контролю операцій з необоротними активами у господарській діяльності ТОВ «Тірас - ТМ «Мозаїка».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних аспектів обліку та контролю необоротних активів на вітчизняних підприємствах.

Методи дослідження: аналіз та синтез; статистичні та аналітичні розрахунки; порівняння; групування; перевірка та інші методи та методичні прийоми.

Інформаційна база дослідження: законодавчі акти України, нормативні документи, довідково-інформаційні видання, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, наукові статті та матеріали науково-практичних конференцій, а також статутні, первинні документи, облікові реєстри та дані фінансової звітності досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 10-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок. Основний зміст викладено на 74 сторінках. Робота містить 22 таблиць, 8 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Концептуальні засади внутрішнього податкового контролю» // Трансформація фінансової системи та обліку в умовах інноваційної глокалізації національної економіки: Збірник наукових праць за матеріалами

Всеукраїнської науково-практичної конференції (Одеський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, 25-26 жовтня 2018 року).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Необоротні активи в системі обліку: теоретичні положення»* розглянуто сутність, визнання та класифікація необоротних активів. Розкрита оцінка необоротних активів в системі бухгалтерського обліку. Розглянуто порядок організації та ведення обліку необоротних активів.

У другому розділі *«Особливості обліку необоротних активів на досліджуваному підприємстві»* наведена загальна економічна характеристика досліджуваного підприємства, вивчено документальне забезпечення обліку необоротних активів на підприємстві. Розроблена оптимальна модель нарахування амортизації основних засобів на базовому підприємстві.

У третьому розділі *«Аналіз та контроль необоротних активів: теоретико-прикладні аспекти»* розглянута методика аналізу ефективності використання необоротних активів та на підставі даних фінансової звітності проведений економічний аналіз на ТОВ «Тірас - ТМ «Мозаїка». Досліджено концептуальні положення та загальна методика здійснення внутрішнього контролю необоротних активів. Запропоновано шляхи вдосконалення обліку та контролю операцій з необоротними активами на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. На підставі узагальнення теоретичних основ обліку та контролю необоротних активів встановлено, що на досліджуваному підприємстві ТОВ «Тірас - ТМ «Мозаїка» визначення, визнання, класифікація та оцінка основних засобів здійснюються у відповідності до чинного законодавства та норм П(С)БО.

2. Досліджено основні засади організації та ведення обліку необоротних активів, документальне забезпечення операцій з необоротними активами на ТОВ «Тірас - ТМ «Мозаїка». Аналітичний облік ведеться на підставі первинних документів у розрізі інвентарних об'єктів в інвентарних картках, які заповнюються на підставі актів приймання-передачі (внутрішнього переміщення), актів ліквідації, технічної й іншої документації. Синтетичний облік формується у відповідності до вимог Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої Наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р., із змінами та доповненнями [20]. Інформація про необоротні активи у фінансовій звітності відображається у відповідності до норм НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [5].

2. Нарахування амортизації основних засобів на ТОВ «Тірас - ТМ «Мозаїка» здійснюється прямолінійним методом, ефективність якого підтверджена за допомогою розробленої оптимальної математичної моделі.

3. Проаналізована ефективність використання необоротних активів на досліджуваному підприємстві. Так, на підставі аналізу структури основних засобів встановлено, що вартість основних засобів у звітному році значно збільшилась через придбання будівель та споруд на 1004,0 тис. грн., машин і обладнання на 2136,7 тис. грн., транспортних засобів на 2032,2 тис. грн. У періоді дослідження значну частину на підприємстві займає активна частина основних засобів, хоча на кінець 2017 року вона декілька зменшилася (з 82,2 % до 74,2%). Пасивна частина основних засобів складає не більш 22 %, що є позитивним фактором у частині впливу на господарський процес. Зношеність основних засобів на кінець звітного періоду склала 36,8 %.

Розрахунок узагальнюючих показників ефективності використання основних засобів (таких як: віддача основних засобів, фондомісткість, рентабельність основних засобів) показав, що в звітному році порівняно з базисним ефективність використання основних засобів в цілому зменшилась, що підтверджується показником віддачі основних засобів: в базисному році на 1 гривню вартості основних засобів було вироблено 0,88 грн. валової продукції, в звітному – 0,69 грн., що на 0,19 грн. (21,6 %) менш базисного. Показник фондомісткості збільшився: якщо в базисному році було витрачено 1,14 грн. вартості основних засобів, то в звітному році вклади у виробництво склали 1,45 грн., що на 0,31 грн. (27,2 %) вище базисного рівня. Втім позитивним фактором є появлення рентабельності основних засобів у звітному періоді. Розрахунок впливу факторів показав, що питома вага активної частини засобів зменшилася на 8 %, показник віддачі основних засобів зменшився на 0,16 грн. Тому підприємству поряд зі збільшенням вартості активної частини засобів слід добиватися збільшення ефективності їх використання, що дозволить довести віддачу основних засобів до більш високого рівня. До того ж вказано, що підприємству слід підвищувати ефективність необоротних активів за рахунок раціонального розміщення основних засобів, підвищення тривалості їх корисного використання; покращення контролю за дотриманням правил експлуатації; зниження фондомісткості, підвищення віддачі; впровадження систем матеріального стимулювання робітників тощо.

4. В роботі досліджено теоретичні та практичні аспекти функціонування системи внутрішнього контролю необоротних активів на вітчизняних підприємствах. Розглянуто концептуальні положення внутрішнього контролю за основними елементами (місія, мета, предмет та об'єкт, суб'єкти, принципи, функції, завдання, контрольні процедури внутрішнього контролю) у порівнянні видів внутрішнього контролю – фінансового та податкового. Наведена загальна методика здійснення внутрішнього контролю необоротних активів з розкриттям дій в контрольному процесі за відповідними етапами.

5. Узагальнена інформація про типові порушення в процесі здійснення внутрішнього контролю операцій з необоротними активами та запропоновано шляхи удосконалення обліку та контролю таких операцій. Так, на підприємстві з метою підвищення достовірності обліку і звітності по операціям з необоротними активами необхідно передусім організувати дієву службу внутрішнього контролю,

яка є передумовою формування достовірного, якісного та своєчасного обліку операцій з необоротними активами на ТОВ «Тірас - ТМ «Мозаїка».

АНОТАЦІЯ

Сташко Ольга Григорівна «Необоротні активи в системі обліку та контролю: сучасний стан та перспективи розвитку (на прикладі ТОВ «Тірас-ТМ «Мозаїка»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного за спрямування «Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку необоротних активів: визначення, визнання, класифікація та оцінка, нормативно-правова база. Розкриваються особливості формування обліку необоротних активів та документальне забезпечення таких операцій на досліджуваному підприємстві. Розробляється оптимальна модель нарахування амортизації основних засобів на базовому підприємстві. На підставі дослідження загальних положень і методики внутрішнього контролю, проведення аналізу ефективності використання необоротних активів пропонуються шляхи вдосконалення обліку та контролю операцій з необоротними активами на вітчизняному підприємстві.

Ключові слова: необоротні активи, оцінка, класифікація, амортизація, нормативно-правова база, методика, аналіз, контроль.

ANNOTATION

Stashko Olga Grigoryevna "Non-current assets in the accounting and control system: current state and development prospects (for example, LLC" Tiras-TM "Mosaic").

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty 071 «Accounting and taxation» under the master's program « Accounting, audit and taxation in the management of entrepreneurial activity ». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2018.

The theoretical aspects of the accounting of non-current assets are considered in the work: definition, recognition, classification and evaluation, normative-legal base. The peculiarities of formation of the accounting of non-current assets and documentary support of such operations on the investigated enterprise are revealed. The optimal model of accrual of depreciation of fixed assets at the base enterprise is developed. Based on the study of general provisions and methods of internal control, analysis of the efficiency of the use of non-current assets, ways of improving the accounting and control of operations with non-negotiable assets at the domestic enterprise are offered.

Keywords: non-current assets, valuation, classification, depreciation, regulatory framework, methodology, analysis, control.